

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของ
นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

อารยา วงศ์กุลพิลาส

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ อารยา วงศ์กุลพิลาศ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

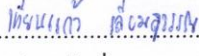
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง)

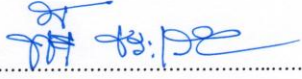
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
คามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัญย์ ธารเสนา)

วันที่.....12.....เดือน.....เมษายน.....พ.ศ.....2560.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1” สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ จากอาจารย์ ดร.กาญจนา บุญยัง ที่ได้กรุณาให้แนวคิดและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยตรวจสอบงานนิพนธ์ฉบับนี้ทุกขั้นตอน ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจน เอาใจใส่และให้กำลังใจเสมอมา นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุปราณี ชรรณพิทักษ์ และ อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่าและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของแบบสอบถาม ตลอดจนคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของแบบสอบถาม รวมถึงผู้มีพระคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนาม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความช่วยเหลือ และขอขอบพระคุณอย่างสูงจากใจจริง

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและข้าราชการครู นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ แจกเครื่องมือ กรอกเครื่องมือ ขอบคุนทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้ให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ ที่เคยประสาทความรู้ ตลอดถึง ครอบครัว บิดา มารดา พี่ น้อง ญาติ ๆ เพื่อน กัลยาณมิตรทั้งหลายที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่อาจมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของครูบาอาจารย์ บิดามารดาที่ให้กำเนิดเลี้ยงดูให้การศึกษา กัลยาณมิตรและผู้มีพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังแห่งความสำเร็จนี้

อารยา วงศ์กุลพิลาศ

58930008: กลุ่มวิชา: การบริหารทรัพยากรมนุษย์; ปร.ม. (การบริหารทรัพยากรมนุษย์)

คำสำคัญ: การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า/

นักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา/ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1

อารยา วงศ์กุลพิลาศ: การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (DECISION-MAKING IN FURTHERING EDUCATION AT A HIGH SCHOOL LEVEL OR EQUIVALENCE AMONG STUDENTS IN OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS, CHANTABURI BASIC EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: กาญจนา บุญยัง, ร.ค. 83 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 216 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ Chi-square tests เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผลการวิจัย 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 เกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศและผลการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา และการแนะนำของคุณครู ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสุดท้ายปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน การคล้อยตาม กลุ่มเพื่อน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเจตคติด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

58930008: HUMAN RESOURCES ADMINISTRATION; M.P.A.

(HUMAN RESOURCES ADMINISTRATION)

KEYWORDS: DECISION-MAKING IN FURTHERING EDUCATION AT A HIGH SCHOOL
LEVEL OR EQUIVALENCE AMONG STUDENTS IN OPPORTUNITY

EXPANSION SCHOOLS, CHANTABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

ARAYA WONGKULPILAS: DECISION-MAKING IN FURTHERING

EDUCATION AT A HIGH SCHOOL LEVEL OR EQUIVALENCE AMONG STUDENTS IN
OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS, CHANTABURI BASIC EDUCATIONAL

SERVICE AREA 1. ADVISOR: KANJANA BOONYOUNG, Ph.D. 83 P. 2017.

The purpose of this study was to examine the opinions towards furthering education at a high school level or equivalence among students studying in opportunity expansion schools under the supervision of Chantaburi Basic Educational Service Area 1. Also, this study intended to determine factors correlating to the decision-making in furthering education at a high school level or equivalence among these students. The subjects participating in this study were 216 students. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, and standard deviation. The test of Chi-Square was also administered to test the relationships between the interested variables.

The results of the study, based on the test of research hypotheses, revealed that there was no relationship between the subjects' personal factors, including gender and educational achievement, and their decision in furthering a higher educational level. Also, no relationship was found between environmental factors, including amount of information receiving and teachers' guidance, and the subject's decision in furthering a higher educational level. In addition, the family factors, including parents' average amount of monthly income, parents' occupation, and types of family, had no relationship with the subject's decision in furthering a higher educational level. It was found that there was a relationship between parents' highest educational level and the subject's decision in furthering a higher educational level at a significant level of .05. Moreover, no relationships were found between psychological factors, including learning attitudes, peer influence, and educational value among parents, and the subject's decision in furthering a higher educational level. Finally, there was a relationship between the subjects' achievement motivation and their decision to pursue a higher educational level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ.....	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ.....	16
บทบาทหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	19
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	39
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว และการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	39
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านเจตคติ ต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยม ทางการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากร โรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอเมือง..... 24
2	จำนวนประชากร โรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอท่าใหม่..... 24
3	จำนวนประชากร โรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอแก่งหางแมว..... 25
4	จำนวนประชากร โรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอนายายอาม..... 25
5	สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 30
6	กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการสุ่มเป็นกลุ่ม..... 33
7	บ่งบอกข้อที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบ..... 34
8	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (n = 216)..... 40
9	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (n = 216)..... 41
10	จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยด้านครอบครัว (n = 216)..... 43
11	จำนวนและร้อยละของการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (n = 216)..... 45
12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านเจตคติต่อการเรียน (n = 216)..... 46
13	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (n = 216)..... 47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (n = 216).....	49
15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง (n = 216).....	50
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับ ของ เจตคติของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามภาพรวมและรายด้าน.....	51
17 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	52
18 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	53
19 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษากับการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	54
20 ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการแนะแนวของครูกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	55
21 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองหลักของนักเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	56
22 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลักกับการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองหลัก กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	58
24 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลักกับการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	59
25 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	60
26 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	61
27 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	62
28 ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	63
29 ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	64

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่กระแสการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาผลประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน โลกาภิวัตน์โดยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคทุกส่วนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มที่มีการพัฒนาคนระดับกลางและมีแนวโน้มการพัฒนาคนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาคุณภาพคนด้านการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว ส่วนการขยายโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้การบริหารและพัฒนาประเทศเป็นไปในทางสายกลาง พร้อมเสริมสร้างทุนสังคมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ครอบครัวยึดความอบอุ่นมั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง สร้างโอกาสการเรียนรู้ คู่คุณธรรมที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ระบบการศึกษาจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากเป็นกระบวนการพัฒนา “ทรัพยากรมนุษย์” ผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันนี้ ได้มีการยอมรับแล้วว่า “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” อย่างแท้จริง และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น การลงทุนทางการศึกษาจึงเป็นวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งในการพัฒนาคน และจากปัจจัยดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนา

ความจำเป็นดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ความรู้พื้นฐานของประชาชนในระดับประถมศึกษาที่รัฐจัดให้ยังไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาคน เพื่อรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้ ทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้รัฐต้องเพิ่มและเตรียมพร้อมต่อการสร้างระบบกลไก และการสร้างการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์นั้น จะต้องมีการศึกษาที่หลากหลาย ตอบสนองแตกต่างกันไปของแต่ละกลุ่ม เพื่อสามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันด้วยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นอย่างกว้างขวางโดยมีความเสมอภาคกันในเด็กทุกประเภท โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสทั้งทางเศรษฐกิจ

และทางสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในท้องถิ่นชนบททั่วประเทศ รัฐจึงมีนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษามาเป็นลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีแถลงนโยบาย จะจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อนระดับประถมศึกษาขยายการศึกษาระดับอนุบาลระดับมัธยมศึกษาสู่ชนบท ปี พ.ศ. 2533-2534 ได้เร่งขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี บริการทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาในแผนการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการกระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้แก่เด็กกลุ่มด้อยโอกาสทุกกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จึงเริ่มดำเนินการขึ้นในปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา ในเขตชนบทของประเทศไทยนั้นหลาย ๆ โรงเรียนมีลักษณะเป็นโรงเรียนขยายโอกาส คือ มีการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น หรืออาจมีการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัยด้วยก็ได้ และภายหลังได้มีการรับนักเรียนที่ความบกพร่องทางด้านร่างกายและสติปัญญา เข้ามาศึกษาด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนกลุ่มนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 1-2)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากผู้วิจัยได้ประกอบอาชีพทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่นั้น เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะทำการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มุ่งเน้นที่จะศึกษา ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านจิตวิทยา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลให้กับโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการแนะแนวเด็กนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาต่อเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาส เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านบุคคล

1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

1.2 ระดับผลการเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

2.2 การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

2.3 การแนะนำของครู ต่อการศึกษาต่อของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

2.4 การแนะนำของครูต่อผู้ปกครอง ให้สนับสนุนให้ศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

3. ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1 ผู้ปกครองหลักของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

3.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

3.3 อาชีพของผู้ปกครองหลัก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1

3.4 การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

3.5 ลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา

4.1 เจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

4.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

4.3 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

4.4 ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 จำนวน 892 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านบุคคล 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 3) ปัจจัยด้านครอบครัว 4) ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2559-เมษายน พ.ศ. 2560

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้พิจารณาตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งตัวแปรออกเป็น 2 ส่วน คือ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยที่สัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนี้คือ

1. ปัจจัยด้านบุคคล
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ระดับผลการเรียน
2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียน
 - 2.2 การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของผู้ปกครอง
 - 2.3 การแนะแนวของครูต่อการศึกษาต่อแก่นักเรียน
 - 2.4 การแนะแนวของครูต่อผู้ปกครอง ให้สนับสนุนให้ศึกษาต่อ
3. ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 3.1 ผู้ปกครองหลักของนักเรียน
 - 3.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก
 - 3.3 อาชีพของผู้ปกครองหลัก
 - 3.4 การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก
 - 3.5 ลักษณะครอบครัว

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา

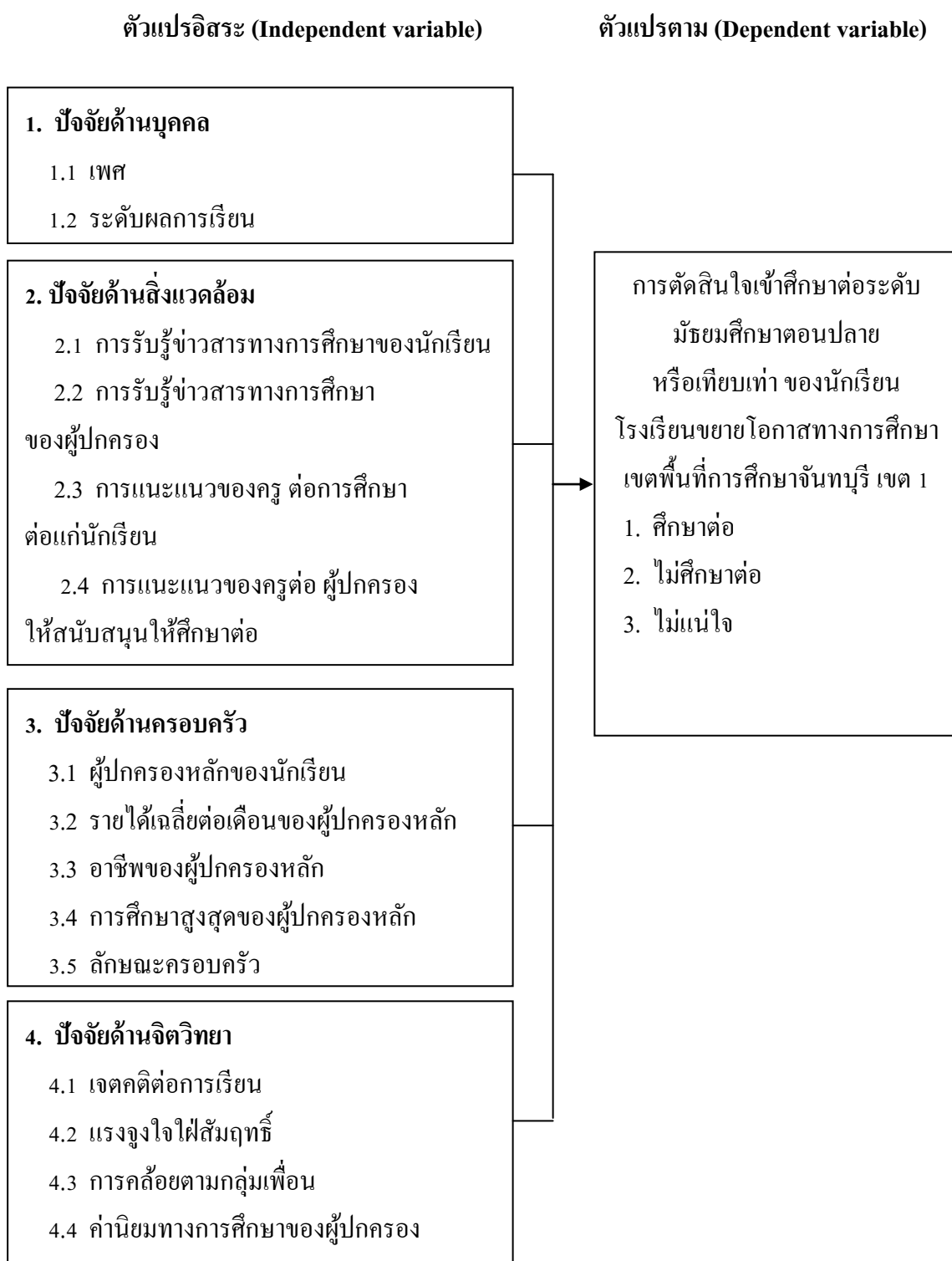
4.1 เจตคติต่อการเรียน

4.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.3 การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

4.4 ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจศึกษาต่อ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้แก่ 1) ศึกษาต่อ 1.1) ม.4 (กรมสามัญศึกษา) 1.2) ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) 1.3) ระดับ 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือ กศน.) 2) ไม่ศึกษาต่อ 3) ไม่แน่ใจ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถอธิบายถึงตัวแปรที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียนภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1
2. เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พร้อมเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

นิยามศัพท์เฉพาะ

การตัดสินใจศึกษาต่อ

1. ศึกษาต่อ หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ที่ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้แก่ 1) ม.4 (กรมสามัญศึกษา) 2) ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) 3) ระดับ 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน/กศน.)
2. ไม่ศึกษาต่อ หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ที่ตัดสินใจไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (มัธยมศึกษาปีที่ 4, ปวช.1 และการศึกษานอกโรงเรียน)
3. ไม่แน่ใจ หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ที่ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (มัธยมศึกษาปีที่ 4, ปวช. 1 และการศึกษานอกโรงเรียน)

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ที่อยู่ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ มีโรงเรียนดังนี้ อำเภอเมือง 7 โรงเรียน อำเภอท่าใหม่ 6 โรงเรียน อำเภอแก่งหางแมว 6 โรงเรียน อำเภอนายายอาม 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 22 โรงเรียน

ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่

1. เพศ หมายถึง เพศหญิงและเพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ระดับผลการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยทุกหมวดวิชาของนักเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทอม 1

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1. การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนได้รับรู้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนต่อจากสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และแหล่งอื่น ๆ
2. การแนะนำของครู หมายถึง การแนะนำของครูในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนต่อ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

1. ผู้ปกครองหลัก หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่อุปการะส่งเสียด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนหลักในการศึกษาของนักเรียน
2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก หมายถึง จำนวนเงินตอบแทนของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่อุปการะส่งเสียนักเรียนที่เป็นรายได้ประจำเดือน
3. การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก หมายถึง ระดับชั้นการเข้ารับการศึกษาที่สูงที่สุดของผู้ปกครอง
4. อาชีพของผู้ปกครองหลัก หมายถึง กิจกรรมหรืองานที่สร้างรายได้หลักให้แก่ผู้ปกครองและครอบครัว
5. ลักษณะครอบครัว หมายถึง สภาพครอบครัวของนักเรียน เช่น ครอบครัวพ่อแม่อยู่ร่วมกัน ครอบครัวพ่อแม่หย่าร้าง ครอบครัวแยกกันอยู่

ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่

1. เจตคติต่อการเรียน หมายถึง แนวโน้มเชิงของความรู้สึก ของนักเรียนที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับทางเลือกของการตัดสินใจเรียนต่อหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ลักษณะทางจิตของนักเรียน อันได้แก่ ความตั้งใจในการทำงานให้ดี อดทน ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น หลังจากจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการกระทำและความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน
4. ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา ทำให้มีผลต่อการเลือกเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจศึกษาต่อ
3. บทบาทหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ คือ กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์การ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ และเกี่ยวข้องกับ หน้าที่การบริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม ได้มีนักวิชาการหลายท่านทั้งนักวิชาการชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ให้คำนิยามและ หรือความหมายของคำว่า“การตัดสินใจ” (Decision) ไว้ต่างกัน ดังนี้

ประชุม รอดประเสริฐ (2535, หน้า 253 อ้างถึงใน ภูมิจิตร ศรีวงษ์ราช, 2541, หน้า 9) กล่าวถึง การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการสร้างทางเลือกการดำเนินงานใด ๆ ไว้หลาย ๆ ทาง แล้วพิจารณาตรวจสอบประเมินผลทางเลือกนั้น เพื่อเลือกทางที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียว และนำไปดำเนินงาน

ภูมิจิตร ศรีวงษ์ราช (2541, หน้า 9) นำเสนอว่า การตัดสินใจ คือ การพิจารณาไตร่ตรองจริงจังตัดสินใจหรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เล็งเห็นว่าดีที่สุดเหมาะสมที่สุด หรือได้ประโยชน์มากที่สุด จากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือก เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างสัมฤทธิ์ผล

แสวง รัตนมงคลมาศ (2537, หน้า 73) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การตัดสินใจ” คือ การเลือกบนทางเลือก (Choice of alternative) ซึ่งทางเลือกนั้นจะต้องมี

1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. ความเชื่อ (Belief orientation) เกิดจากความคิด ความรู้ในเรื่องนั้น ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการเลือกการกระทำทางสังคม

3. ค่านิยม (Value standard) คือ สิ่งที่ถูกคยคิดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือและปฏิบัติ มากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น

4. นิสัยและธรรมเนียม (Habits and customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้ แล้วสืบต่อกันมาด้วยประเพณี

5. การคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัว โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

Kast and Rosenzweig (1974, p. 358 อ้างถึงใน ภูมิจิตร ศรีวงษ์ราช, 2541, หน้า 9-10) ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า คือ การกำหนดแนวคิดขึ้นมาโดยมีทางเลือก สองทาง หรือมากกว่านั้นขึ้นไป ที่ผู้ตัดสินใจจะต้องหาทางเลือกทางหนึ่งอย่างรอบคอบในการ ปฏิบัติงาน ในองค์การนั้น บรรดากิจกรรมเกี่ยวข้องการแก้ปัญหา มักจะเรียกว่า เป็นการตัดสินใจ

Ofstad (1961, p. 1) อธิบายความหมายของการตัดสินใจว่า การที่บุคคลหนึ่งได้กระทำการตัดสินใจ คือ

1. เขาได้เริ่มต้นสร้างปฏิกริยาโต้ตอบเชิงพฤติกรรมเป็นอนุกรมในการเลือกชิ้นชมบางสิ่ง

2. เขาได้ตัดสินใจเพื่อลงมือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เขาคิดว่าเขาทำได้

3. การลงมือวินิจฉัยว่าเขาควรทำอะไร ภายใต้สถานการณ์เฉพาะอย่าง หลังจากที่ได้พิจารณาทางเลือกต่าง ๆ แล้ว

จากความหมายของการตัดสินใจ ผู้วิจัยได้สรุปว่า การตัดสินใจ หมายถึง ผลสรุปหรือผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการหาทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด จากหลาย ๆ ทางเลือก และเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อที่จะทำให้สามารถ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ผู้ทำการตัดสินใจตั้งไว้

องค์ประกอบของการตัดสินใจ

1. ตัวผู้ตัดสินใจ โดยผู้ตัดสินใจมีความสามารถในการประเมินคุณค่า ประโยชน์ หรือ ความสำคัญของทางเลือกแต่ละอย่าง
2. ทางเลือก ผู้ตัดสินใจจะเผชิญกับทางเลือกจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่มีทางเลือกก็ไม่ต้องเลือก
3. ผลของทางเลือกในอดีต จะขึ้นอยู่กับทางเลือก ซึ่งการเลือกแต่ละอย่างแตกต่างกัน และไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

ประเภทของการตัดสินใจ

วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535, หน้า 185-186) ได้แบ่งประเภทของการตัดสินใจไว้ 3 ประเภท ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น คือ

1. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน เป็นการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่คาดหมายไว้แล้ว โดยเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ตัดสินใจมีข้อมูลเพียงพอและทราบถึงผลของการเลือกแต่ละทางเลือกอย่างแน่นอน ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้ตัดสินใจจะพยายามเลือกทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด
2. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง คือ การตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่แน่นอนน้อยกว่าการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน แต่ยังคงคาดคะเนความเป็นไปได้ อยู่บ้าง ทั้งนี้ผู้ตัดสินใจทราบถึงผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจแต่โอกาสที่จะเกิดทางเลือกแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากปัจจัยบางอย่างที่ไม่แน่นอน
3. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน เป็นการตัดสินใจที่ไม่สามารถคาดคะเนผลลัพธ์หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้เลย หรือกล่าวได้ว่าเป็นสถานการณ์ที่มีดราม่า ด้าน ทั้งนี้ เพราะผู้ตัดสินใจในสถานการณ์นี้จะไม่มีโอกาสทราบความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและมีตัวแปรอื่นที่ควบคุมไม่ได้อยู่ด้วย ดังนั้นการตัดสินใจในสถานการณ์เช่นนี้ จึงไม่อาจเลือกโดยใช้ทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดได้ ผู้ตัดสินใจต้องใช้ดุลพินิจและวิจารณญาณช่วยในการตัดสินใจอย่างมาก

ลักษณะของการตัดสินใจ

Stoner (1978, pp. 167-170) ได้กล่าว การตัดสินใจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะกระทำการตัดสินใจ คือ

1. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน (Condition of certainty) เป็นการตัดสินใจที่มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างเพียงพอ
2. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่เสี่ยง (Condition of risk) เป็นการตัดสินใจโดยอาศัย ทฤษฎีความน่าจะเป็น ให้เป็นเครื่องมือตรวจสอบหรือคาดการณ์ก่อนการตัดสินใจ

3. การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน (Condition of uncertainty) เป็นการตัดสินใจที่มักจะอาศัยประสบการณ์ คุลยพินิจและสัญชาตญาณของตน

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making)

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ ซึ่งเป็นเทคนิคที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมาให้เหลือเพียงจำนวนทางเลือกที่ตนเองต้องการเท่านั้น โดยมีลำดับขั้นของกระบวนการ ดังกล่าว เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผล และมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่หลายรูปแบบ แล้วแต่ ความคิดเห็นของนักวิชาการ

Simon (1960, pp. 40-41) ได้กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจมีด้วยกัน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การค้นหาข่าวสาร (Intelligent activity) ซึ่งได้แก่ การดำเนินการค้นหาข่าวสารข้อมูล และรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

2. กิจกรรมออกแบบ (Design activity) ซึ่งได้แก่ การดำเนินการค้นหาจัดตั้งและวิเคราะห์หนทางเลือกต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นทางออกของการตัดสินใจในประเด็นหรือปัญหาที่ต้องการตัดสินใจนั้น ๆ

3. กิจกรรมเลือก (Choice activity) ซึ่งได้แก่ การดำเนินการตัดสินใจเลือกหนทางใดหนทางหนึ่งจากบรรดาหนทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้ค้นหาแล้วในกิจกรรมออกแบบและเป็นหนทางที่สามารถเป็นไปได้ด้วย

4. ขั้นประเมินและทบทวน (Review activity) เป็นขั้นตอนที่จะทบทวนและประเมินผลถึงหนทางที่ได้เลือกไว้แล้ว

อุไร มั่นหมั่น (2539, หน้า 11-12) กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจ สรุปเป็น 6 ขั้นตอนคือ

1. การพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หรือ ประเด็นของปัญหาที่จะตัดสินใจจะต้องทราบ ว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการคืออะไร

2. การวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจขององค์กรต่าง ๆ แต่ละครั้งย่อมมีผล กระทบกระเทือนถึงบุคคลอื่น ๆ ด้วย เช่นในด้านบุคคลควรพิจารณาผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

3. ควรหาทางเลือก เป็นการพิจารณาลู่ทางในการตัดสินใจ ซึ่งอาศัยความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ คำปรึกษาหารือ หาทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง

4. การกำหนดกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจ และการประเมินทางเลือก โดยใช้การวิเคราะห์หลัก เกณฑ์และวิธีการบางประการ เป็นหลักรวมทั้งต้องใช้ประสบการณ์พิจารณาและความคิดริเริ่มประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบผลได้ผลเสียของทางเลือกแต่ละอย่าง ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินค่า และเปรียบเทียบควรจะต้องครอบคลุมถึง

4.1 ความเหมาะสมของทางเลือกนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

4.2 เปรียบเทียบผลประโยชน์ ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

4.3 ทางเลือกนั้น ๆ จะต้องเป็นทางเลือกที่จะปฏิบัติได้จริง ๆ

4.4 ผลอันไม่พึงปรารถนาที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจใช้ทางเลือกนั้น ๆ จะต้อง มีน้อยที่สุด หรือถ้ามี ต้องหาทางป้องกันและควบคุมไว้

4.5 รับผิดชอบที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ตัดสินใจเห็นชอบ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามทางเลือก ที่จะดำเนินการ

4.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการให้ผลทันกับสถานการณ์

5. การตัดสินใจเลือกวิธีที่ดีที่สุด ขึ้นตอนนี้ เป็นการตัดสินใจขั้นตอนสุดท้ายของการเลือกแนวทางปฏิบัติ ที่จะนำไปดำเนินการจริง ซึ่งเป็นผลจากการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ ทางเลือกต่าง ๆ ว่าทางใดจะได้ผลดี และการตัดสินใจที่ดีที่สุด คือ การตัดสินใจที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ผลดีที่สุด

6. การดำเนินการและติดตามผล ในระหว่างประเมินทางเลือกผู้ทำการตัดสินใจจะต้องวางแนวทางการดำเนินงานสำหรับทางเลือกแต่ละทางไว้ การดำเนินการจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติเต็มใจ และสามารถปฏิบัติได้ซึ่งจะต้องมีการมอบอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการดำเนินการและต้องใช้หลักในการติดต่อสื่อสารข้อความช่วยเหลือ ให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตามด้วย แนวทางการดำเนินการนั้นจะต้องกำหนดงบประมาณหรือตารางเวลาของการดำเนินการ เพื่อให้สามารถติดตามผล และวัดความคืบหน้า มีผลตามความคาดหมายไว้หรือไม่ ซึ่งการติดตามผลมีความสำคัญต่อกระบวนการตัดสินใจด้วยสาเหตุใหญ่ 2 ประการคือ

6.1 การทำให้ผู้ทำการตัดสินใจรับรู้ถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นใหม่ ๆ จากทางเลือกที่ได้ตัดสินใจเลือกไปแล้ว

6.2 ทำให้ผู้ทำการตัดสินใจสามารถประเมินประสิทธิภาพ ในการตัดสินใจของตนเองได้ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการติดตามผล จะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้ทำการตัดสินใจจึงอาจกล่าวได้ว่า กระบวนการตัดสินใจของผู้ทำการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและไม่มีที่สิ้นสุด

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The multiple factors theory of decision making and social action)

Reeder (1971 อ้างถึงใน ไทย สีสัทธี, 2546, หน้า 10-11) ได้รวบรวมทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพื่อมาอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งเขาเห็นว่าโดยทั่วไปแล้วรูปแบบ (Model) ทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น นักสังคมวิทยามักจะมองในแง่ของสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Social-economic status) ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกจะมีผลต่อการตัดสินใจ จึงได้อธิบายเหตุผลในการกระทำสิ่งใดของมนุษย์ว่าเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ไว้ล่วงหน้า และผู้กระทำพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ
2. ความเชื่อ (Belief orientation) เกิดจากความคิดและความรู้ในเรื่องนั้นที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการเลือกการกระทำทางสังคม ในการกระทำทางสังคมใด ๆ ย่อมอาศัยความเชื่ออยู่เสมอ
3. ค่านิยม (Value standard) คือ สิ่งที่ถูกยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง Rokeach (1968, p. 5) ได้ให้ความหมายค่านิยมว่า ค่านิยมคือความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น
4. นิสัยและธรรมเนียม (Habits and customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วสืบต่อกันมาด้วยประเพณีและถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่เห็นชอบด้วย
5. การคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวกับตัว โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ
6. ข้อผูกพัน (Commitments) คือ สิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาผูกพันที่ต้องการกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะผู้กระทำ ตั้งใจจะกระทำสิ่งนั้น ๆ เนื่องจากเขาารู้สึกว่าเขามีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ
7. การบังคับ (Force) คือ ตัวที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจได้เร็วขึ้นเพราะในขณะที่ผู้กระทำตั้งใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ นั้นเขาอาจจะไม่แน่ใจว่ากระทำพฤติกรรมนั้นดีหรือไม่แต่เมื่อมีการบังคับ ก็จะทำให้การตัดสินใจกระทำนั้นได้เร็วขึ้น

8. โอกาส (Opportunity) เป็นความคิดของผู้กระทำที่เชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะช่วยให้มีโอกาสเลือกกระทำ เช่นการที่บุคคลคิดว่าตัวเขามีโอกาสนั้นในทางที่เป็นจริงอาจจะไม่มีก็ได้

9. ความสามารถ (Ability) การที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตัวเองซึ่งก่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องนั้น ๆ ได้ การตระหนักถึงความสามารถที่จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เพราะเขารู้ว่าถ้าตัดสินใจกระทำแล้ว เขามีความสามารถที่จะกระทำได้แน่นอน

10. การสนับสนุน (Support) คือ สิ่งที่ผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับหรือคิดว่าจะได้รับจากคนบุคคลอื่น ๆ ซึ่งการสนับสนุนนั้นอาจจะอยู่ในรูปของปัจจัยสี่หรือปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ จากการคิดหรือคาดหมายว่าจะได้รับการสนับสนุนดังกล่าวก็จะให้เขาตัดสินใจกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตามลำดับในระยะแรกนั้นอยู่ที่การให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่เท่า ๆ กัน ซึ่งเป็นปรัชญาการจัดการศึกษาที่มุ่งรับใช้มวลชน (มะเดื่อ เสมา, 2540 อ้างถึงใน สรวรรณ ศิริพันธุ์, 2544, หน้า 14) แต่เมื่อพิจารณาถึงความพร้อมและความจำเป็นของคนไม่เหมือนกันแล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม จึงมีผู้นิยามความหมายของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาไว้ ดังนี้

มานพ ภาษิตวิไลธรรม (2525 อ้างถึงใน สรวรรณ ศิริพันธุ์, 2544, หน้า 15) ซึ่งได้ให้คำนิยามของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่เน้นในด้านขบวนการไว้ 4 ความหมาย ดังนี้

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่เด็กทุกคนได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาทักษะ ความรู้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การอยู่รอดแห่งชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมจนกระทั่งทักษะ และความรู้ขั้นพื้นฐานดังกล่าวนี้มีอยู่โดยเท่าเทียมกัน

2. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่เด็กทุกคนได้รับโอกาสได้พัฒนาทักษะ และความสามารถตามที่แต่ละคนมีอยู่โดยธรรมชาติ โดยการตั้งสมมติให้ดีที่สุดและมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาวะการณ์ที่มีการให้หลักประกันแก่เด็กแต่ละคน ได้ศึกษาเล่าเรียนตามช่วงระยะเวลาหนึ่งตามความสามารถ และสติปัญญา

4. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ปรัชญาการที่เด็กแต่ละคนมีโอกาสดำเนินการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

จากความหมายความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา พอจะสรุปได้ดังนี้
 ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน
 ในเรื่องของโอกาสทางการศึกษา คุณภาพของการศึกษา และการลงทุนทาง การศึกษา หรือสิทธิ
 พิเศษต่าง ๆ ที่พึงจะได้รับ

องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจกับโอกาสในการศึกษาต่อ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจนั้น
 มีความสำคัญอย่างมากต่อ โอกาสการศึกษาต่อของนักศึกษา เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ได้
 เป็นการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายใน การศึกษาเอง ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ
 ที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนเอง ผู้ปกครองที่มีฐานะ ทางเศรษฐกิจไม่ดี อาจมีปัญหาในการส่งเสียให้เด็กเรียน
 ไม่ตลอดได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ปัญหา เศรษฐกิจตกต่ำกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญต่อเด็กที่เกิดมาในครอบครัว
 ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ คีส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนทางด้านการเรียนมาก ผู้ปกครองมักจะ
 ส่งเสียให้เรียน สูง ๆ เพื่อจะได้มีอาชีพที่ดีในภายภาคหน้าและในขณะที่กำลังเรียนอยู่ก็จะได้รับการ
 สนับสนุนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียน เงินค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ แต่ถ้า มองใน
 ด้านตรงกันข้าม เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน โอกาสที่จะเรียนก็มีน้อย เพราะผู้ปกครอง
 ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน และบางครั้งต้อง จำเป็นต้องขาดเรียน ไปช่วย
 ผู้ปกครองในการประกอบสัมมาอาชีพ หรือผู้ปกครองไม่มีความสามารถในการส่งเสียให้เด็กเรียน
 ได้ตลอด ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลมากน้อย
 เพียงใด

Baldrige (2545 อ้างถึงใน สรารวรรณ์ ศิริพันธุ์, 2544, 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่
 อธิบายโอกาสการศึกษาต่อของนักเรียน ดังนี้

1. การที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ก็จะส่งผลให้นักเรียน
 มีโอกาสในการเรียนต่อที่มากขึ้นได้ กล่าวคือ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี บิดา มารดา
 ประกอบอาชีพที่มีเกียรติและอยู่ในกลุ่มคนชั้นสูง จะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากที่จะ ศึกษาต่อ
 ตลอดจนมีฐานะที่เอื้ออำนวยให้สามารถเรียนต่อได้
2. นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงก็จะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสนในการเรียนต่อที่มากขึ้น ทั้งนี้
 เนื่องจากระบบการคัดเลือกคนเข้าเรียนต่อยังใช้ระบบการสอบแข่งขัน ดังนั้น ระดับสติปัญญา
 ของนักเรียนจึงมีส่วนเกี่ยวข้อง
3. นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก จากประสบการณ์ทางการศึกษาจะ
 พบว่าในเมืองใหญ่ ๆ มีสถาบันการศึกษาตั้งอยู่มากกว่ารวมทั้งสาธารณูปโภค ระบบการสื่อสาร
 ต่าง ๆ ที่ดีกว่าจึงทำให้มีโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่ากัน

4. นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง จะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนต่อในระดับที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในอาชีพและสังคมด้วย ดังนั้น ผู้ปกครองจะพยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อโอกาสในการศึกษาต่อนั้นมีหลายด้าน จากการศึกษางานวิจัย ของบุคคลต่าง ๆ ในหลายสถาบัน จากผลการวิจัย พบว่า นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกที่มีผลต่อโอกาส การศึกษาต่อ เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สถานภาพทางครอบครัวอันเป็น องค์ประกอบที่มีความสำคัญในทุก ๆ ด้านต่อโอกาส การศึกษาต่อของนักศึกษาทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาทำให้นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อไม่เท่าเทียมกัน จึงมีการ พุดถึงความเสมอภาคในการศึกษาต่อกันมากขึ้น โดยเฉพาะความแตกต่างด้าน เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละครอบครัวของเด็กแต่ละห้องที่ ทำให้มีความแตกต่างกัน โดยเด็กที่อยู่ ในเมืองกับเด็กในชนบทที่มีความแตกต่างกัน ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่รัฐบาล มีความ พยายามที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางในทุกระดับ

Coleman (1981) ได้สรุปความหมายของ ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาไว้ว่าเป็นการให้การศึกษแก่เด็กทั่วไปใน ระดับที่สามารถจะลดความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นผลมาจากสภาพทางบ้านของเด็ก และจะมี ผลกระทบต่อชีวิตและการประกอบอาชีพของเด็กในอนาคต

Bowman (1960) ได้วิเคราะห์โอกาสการเข้า รับการศึกษาไว้ ดังนี้

1. หมายถึง ให้เด็กได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเลือกโรงเรียน ตลอดจนการ เลือกว่าจะเรียนต่อหรือจะทำงานเมื่อใด

2. หมายถึง การขจัดความแตกต่างในเรื่องความสามารถ รวมทั้งการที่เด็กได้รับ พันธุกรรม หรือจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน

แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

กระบวนการแนะแนว ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนรู้ช่องทางที่จะใช้ความสามารถของตนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด รู้จักเลือก หรือตัดสินใจสิ่งต่าง ๆ อย่างฉลาดมีเหตุผลและถูกต้อง งานแนะแนวมีบทบาทที่สำคัญ ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเปิดโอกาสให้เลือกวิชาเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน ด้านการศึกษาเล่าเรียน เช่น การเลือกโครงการ เรียนให้มีประสิทธิภาพ การปรับปรุงบุคลิกภาพเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม ให้มีความรู้จักผูกพันกับท้องถิ่นของตน ตลอดจน สามารถเลือกอาชีพ และวิถีการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (มะเตือ เสมอ, 2540 อ้างถึงใน สรवारณ ศิริพันธุ์, 2544, หน้า 17)

ดังนั้นแนวทางการเลือกอาชีพกับแผนการเรียน จึงเป็นเรื่องที่สอดคล้องกัน เมื่อนักเรียนมีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพใดแล้ว นักเรียนก็มักจะคิดว่าอาชีพนั้นต้องการความถนัดทางใด

เพื่อที่จะให้เป็นไปได้ นักเรียนก็จะต้องเลือกเรียนสาขาวิชาที่ตรงกับอาชีพนั้น ๆ และพยายามเข้าเรียนในโรงเรียนที่ดี การแนะแนวโดยมีผู้ทำการแนะแนวก็คือ อาจารย์ที่ปรึกษา หรือ อาจารย์แนะแนว ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะแนวทางในกระบวนการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อให้กับนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้แนวทางที่จะใช้ความสามารถของคนที่มืออยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม รู้จักเลือกตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดถูกต้อง และมีเหตุผล เช่น การช่วยแนะแนวในการเลือกวิชาเรียน สถานที่เรียน การช่วยแก้ปัญหา ต่าง ๆ การคบเพื่อน และการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง (ปิยรัตน์ รื่นภาคพจน์ 2538, บทคัดย่อ 5-7)

บทบาทหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 ดังนี้

- ก. ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 36)
- ข. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ (พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ) และกฎหมายอื่นและ
 - ค. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้อง กับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
 2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับดูแล ร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 3. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
 4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 5. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 6. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา

7. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา
9. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
10. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายใน เขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย
- บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา**
- มาตรา 36 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้
1. กำกับ ดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 1.1 กำกับ ดูแล สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 จัดตั้ง ยุบรวม เลิกล้มสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 2. ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา
 3. ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้อง กับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา
 4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษาหน้าที่อื่น ๆ ตามกฎหมายกำหนด เช่น
 - ม. 34 วรรคสาม ของ พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร ศธ. 2546 ให้ออกระเบียบเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ม. 39 (4) ของ พ.ร.บ.ระเบียบบริหาร ศธ. 2546 รับทราบรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา
 - ม. 45 (6) ของ พ.ร.บ.ระเบียบบริหาร ศธ. 2546 ออกระเบียบให้ผู้อำนวยการสถานศึกษามอบอำนาจให้ข้าราชการอื่นในสถานศึกษา
 - ข้อ 3 ของกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. 2547 พิจารณาอนุญาตให้ครอบครัวจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บุคคลในครอบครัว

ข้อ 4 กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ออกระเบียบเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 9 ของกฎกระทรวงเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ความเห็นชอบให้ สพท.ออกประกาศให้สถานศึกษาใดเป็นสถานศึกษาที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป

ข้อ 7 (4) ของกฎกระทรวงเกี่ยวกับคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลและนิเทศ ฯ เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาและลงมติให้คณะกรรมการ ฯ พ้นจากตำแหน่งกรณีมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา 5 ของ พ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ ให้ ประกาศรายละเอียดการส่งเด็กเข้าเรียน และจัดสรรโอกาสการเข้าเรียน มาตรา 7 รับรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการ

มาตรา 12 ของ พ.ร.บ.การศึกษาภาคบังคับ จัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กบกพร่อง ฯ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กสามารถพิเศษ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่น ๆ ให้กับเด็กดังกล่าวด้วย

ข้อ 5 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใน สพท. ให้ความเห็นชอบแบ่งส่วนราชการใน สพท. เป็นกลุ่มงานต่าง ๆ เป็นต้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2544 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นผู้บริหาร และแบ่งงานออกเป็น 8 กลุ่มงาน ตามประกาศตามกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 และเพิ่มเติม ดังนี้

1. กลุ่มอำนาจการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

6. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
7. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
8. หน่วยตรวจสอบภายใน
9. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นองค์กรในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ และมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรมจริยธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทยและมีความเป็นสากล
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์ (Goal)

1. นักเรียนระดับก่อนประถมมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและได้สมดุล
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา นำความรู้จากการพัฒนาตามมาตรฐาน วิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ค่านิยมองค์กร

โปร่งใส แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มุ่งสู่คุณภาพ ขยายฐานความรู้ สู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545
2. พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 38 (กรรมการสถานศึกษา) มาตรา 39 (อำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา)
3. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2547 (ออกตาม ม. 34 วรรคสี่ของ พ.ร.บ.บริหาร ศธ.)
4. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา (ออกตาม ม.39 วรรคสอง พ.ร.บ. กศ แห่งชาติ 2542)
5. ระเบียบ ศธ. ว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546
6. กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546
7. ระเบียบ กฎหมายอื่น ๆ

ความหมายของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

“โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา” หมายถึง โรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากจะอยู่นอกเขตตัวอำเภอ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับเด็กที่ครอบครัวมีรายได้น้อย หรือไม่พร้อมที่จะเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนสามัญในตัวอำเภอ รวมถึงเปิดโอกาสให้กับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือเด็กพิการ (นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกายและจิตใจ แบ่งเป็น 9 ประเภท) ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาอีกด้วย

ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

พ.ศ. 2529 โดย พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีแถลงนโยบาย จะจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อนระดับประถมศึกษาขยายการศึกษาระดับอนุบาลระดับมัธยมศึกษาสู่ชนบท ปี พ.ศ. 2533-2534 ได้เร่งขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานขยายการศึกษาภาคบังคับ จาก 6 ปี เป็น 9 ปี บริการทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาในแผนการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เร่งขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ

เป็นการกระจายโอกาสและสร้างความเป็นธรรมให้แก่เด็กกลุ่มด้อยโอกาสทุกกลุ่ม โรงเรียน
ประถมศึกษา โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จึงเริ่มดำเนินการขึ้นในปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา
จำนวนนักเรียนและ จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 1

จำนวนนักเรียนและ จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 แบ่งเป็น 4 อำเภอ 22 โรงเรียน เด็กนักเรียนทั้งหมด 829 คน ได้แก่

อำเภอเมือง 7 โรงเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรโรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอเมือง

ชื่อ โรงเรียน	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
1. โรงเรียนวัดจันทนาราม	19	16	35
2. โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (อินทกัอุทัย)	17	17	34
3. โรงเรียนบ้านแก้ว	36	41	77
4. โรงเรียนวัดพลับพลา	37	19	56
5. โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี	99	40	193
6. โรงเรียนศฤงคาริเศษ	21	7	28
7. โรงเรียนวัดหนองบัว (ปทุมมาภิพัฒน์)	9	12	21

อำเภอท่าใหม่ 6 โรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรโรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอท่าใหม่

ชื่อ โรงเรียน	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
8. โรงเรียนบ้านเขาแก้ว	13	8	21
9. โรงเรียนวัดบูรพาพิทยาราม	5	5	10
10. โรงเรียนวัดหนองคัน	3	15	17
11. โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า	41	52	93
12. โรงเรียนวัดราพัน	6	8	14
13. โรงเรียนวัดสามผาน	4	10	14

อำเภอแก่งหางแมว 6 โรงเรียน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรโรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอแก่งหางแมว

ชื่อโรงเรียน	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
14. โรงเรียนบ้านโคกวัด	9	6	15
15. โรงเรียนวัดขุนช่อง	22	26	48
16. โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย	2	9	11
17. โรงเรียนบ้านเนินจำปา	20	23	43
18. โรงเรียนบ้านคลองครก	13	6	19
19. โรงเรียนบ้านวังไม้แดง	9	11	20

อำเภอนายายอาม 3 โรงเรียน

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรโรงเรียนขยายโอกาส ในเขต อำเภอนายายอาม

ชื่อโรงเรียน	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
20. โรงเรียนวัดหนองแหวน	15	8	23
21. โรงเรียนบ้านต้นกระบก	12	3	15
22. โรงเรียนบ้านห้วยกระเจะ	12	10	22

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครือวัลย์ สุขเสงี่ยม (2546, บทคัดย่อ) การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบ ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัยจำแนกตามรูปแบบการศึกษาที่จบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประเภทวิชาที่กำลังศึกษาวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่จบหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูงของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสุโขทัย จำนวน 353 คน เครื่องมือที่ใช้

ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสุโขทัย ใน 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว และแรงจูงใจ ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษาและครูผู้สอน และด้านคุณค่าของวิชาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และเปรียบเทียบปัจจัย ในการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว และแรงจูงใจ ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านชื่อเสียงของสถานศึกษา และครูผู้สอน และด้านคุณค่าของวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัวและแรงจูงใจ ด้านคุณค่าของวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านชื่อเสียงของสถาบัน และครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลางเปรียบเทียบ ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดสุโขทัย พบว่านักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากการศึกษาในระบบ มีปัจจัยทั้ง 4 ด้าน มากกว่า นักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากการศึกษานอกระบบ

ดาร์ตัน อ่วมดวง (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสำหรับผู้บริหาร ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย มีกลุ่มจากผู้ที่กำลังศึกษาธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารจำนวน 130 ตัวอย่าง จาก 4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษา ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วยด้านราคาและการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (2) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า ด้านควบคุมและจัดบุคลากรเข้าทำงาน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (3) ปัจจัยด้านสังคม พบว่า ความมีเกียรติยศและชื่อเสียง และสภาพแวดล้อม มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ปนิมล สุธนอม (2546, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยด้านชีวสังคม เพศ และผลการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การแนะนำการศึกษาของครู-อาจารย์ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองและความสะดวกในการเดินทางมาโรงเรียนจากบ้านมาโรงเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เจตคติต่อการเรียนและค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพ็ญแข อนุธรรมวัชรกุล และจักรพงษ์ สุวรรณอากาศน์ (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจต่อการตัดสินใจเลือกสายการเรียน ที่จะศึกษาต่อของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวน 1,850 คน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนที่น้องที่กำลังศึกษาอยู่ (รวมตัวเอง) อาชีพ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยช่วงชั้นที่ 3 รายได้ของผู้ปกครอง คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสายการเรียนต่อของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกสายการเรียนที่จะศึกษาต่อของนักเรียนนั้น นักเรียนมีระดับความคิดเห็นในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะศึกษาต่อ ความคิดเห็นของคนรอบข้าง และด้านสถาบันที่จะศึกษาต่อ อยู่ในระดับ ปานกลาง

ศิริลักษณ์ เรืองสารี (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง มวลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษา โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมวลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ที่จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษาโรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 251 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์สถาบัน ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และ ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.39-0.69 และค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ระหว่าง 0.76 ถึง 0.84 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรลธิ เป็นน้อย (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา ช่องทางในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารการศึกษาต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ของบิดามารดา

สุชาวดี กิ่งทอง (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท พบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคล มีเพียงตัวแปรคณะที่ศึกษาในปัจจุบันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเพศ ภูมิลำเนา และที่พักปัจจุบันของนิสิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

สำหรับปัจจัยทางการเงิน ตัวแปรการมีอาชีพเสริม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิต และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

สุริษา เชื้อวงศ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต1 ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยด้านชีวิตสังคม พบว่า ตัวแปรผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียน ต่อที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของผู้ปกครอง และการแนะแนวของครูมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรความสะดวกในการเดินทางมาโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการ ตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ตัวแปรปัญหาภายในครอบครัวของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อ ในระดับที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรวิศ เศวตวัฒนานนท์ (2545) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทพาณิชยกรรม ในจังหวัดสกลนคร แบ่งปัจจัยที่ศึกษา ออกเป็น 5 ด้านได้แก่ ด้านลักษณะของโรงเรียน ด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ด้านระบบการเรียนและสื่อการสอน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนอยู่ใน ระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ปัจจัยทางการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยทางด้านค่าธรรมเนียม การเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ และปัจจัยด้านระบบการเรียนและสื่อการสอน โดยที่นักเรียน ให้ความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับคือ การออกแนะแนวโดยอาจารย์จากโรงเรียน มีกองทุนกู้ยืม เพื่อการศึกษาแก่นักเรียน และมีประกันสุขภาพอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน นอกจากนี้เพศของนักเรียน รายได้ของผู้ปกครองและรายได้ของนักเรียนที่ได้รับ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนในบางปัจจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p < 0.05$)

อัมพวา แก้วจงประสิทธิ์ (2550) ศึกษาแรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษา ต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชยันตนาแบ่งปัจจัยออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านคุณลักษณะของสถาบัน และด้านการประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ ส่วนแรงจูงใจในด้าน

การสนับสนุนของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง การหาความสัมพันธ์ปัจจัยแรงจูงใจในการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนสาขา อาชีพบิดามารดา หรือผู้ปกครอง และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีนัยทางสถิติที่ 0.05

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัย	งานวิจัยของ									
	เครือวัลย์ สุขเสงี่ยม (2546)	ดารารัตน์ อ่อมด้วง (2550)	ปริมล สุตถนอม (2546)	เพ็ญเพ็ญธนวรรณวิชกรกุล และจักรพงษ์ สุวรรณอากาศน์ (2549)	ศิริลักษณ์ เรืองสารี (2553)	สราดี เป็นน้อย (2547)	สุชาติ กิ่งทอง (2559)	สุริษา เชื้อวงศ์ (2552)	สรวิต เดชาวัฒน์นันท์ (2552)	อัมพวา แก้วจงประสิทธิ์ (2550)
ปัจจัยด้านบุคคล										
1. เพศ	-	-	X	-	-	X	X	X	-	X
2. ผลการเรียน	-	-	X	✓	-	X	✓	✓	-	X
3. ภูมิลำเนา	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
4. คณะที่ศึกษาในปัจจุบัน	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม										
1. คุณภาพ/ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา										
2. ชื่อเสียงของสถานศึกษา	✓	-	-	-	✓	-	-	-	✓	✓
และครูผู้สอน										
3. การประชาสัมพันธ์/ การแนะแนวการศึกษา	-	-	✓	✓	-	X	-	✓	-	✓
4. ความสะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน	-	-	-	X	-	X	-	X	-	-
5. การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา	-	-	X	-	-	X	-	✓	-	-

ตารางที่ 5 (ต่อ)

งานวิจัยของ ปัจจัย	งานวิจัยของ									
	เครือข่าย สุขเสถียร (2546)	ดาร์ตัน อ้อมด้วง (2550)	ปนิมล สุดถนนอม (2546)	เพ็ญแขออนรรวมวัยรูกูล และจักรพงษ์	สุวรรณอากาศน์ (2549)	ศิริลักษณ์ เรืองสารี (2553)	ตราดี เป็นน้อย (2547)	สุชาวดี กิ่งทอง (2559)	สุริษา เชื้อวงศ์ (2552)	สรวิต เดชาวัฒน์นนท์ (2545)
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม										
1. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง	✓	-	×	✓	-	×	-	×	-	✓
2. การศึกษาสูงสุดของบิดามารดา	-	-	-	✓	-	×	×	-	-	-
3. ลักษณะครอบครัว	-	-	-	-	-	×	-	×	-	-
4. อาชีพของผู้ปกครอง	-	-	×	-	-	×	×	×	-	✓
ปัจจัยด้านจิตวิทยา										
1. เจตคติต่อการเรียน	-	-	-	-	-	×	-	-	-	-
2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
4. ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	-	-	-	-	-	×	-	-	-	-
ปัจจัยด้านอื่น ๆ										
1. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	-	-	-	-	✓	✓	-	-	✓	-
2. การบริหารจัดการ	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
3. การมีอาชีพเสริม	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
4. รายได้ต่อเดือนของนิสิต	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
5. การแต่งงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: ✓ = ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อ

× = ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อ

- = ไม่ได้ศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีเนื้อหาสาระในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารุ่นนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 จาก

22 โรงเรียน จำนวน 829 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2559 ทั้งนี้เมื่อหากกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G* Power analysis (3.0.10) โดยกำหนดค่า Effect size เท่ากับ 0.3, ค่าระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 อำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.90 มีตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้ขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ 183 ตัวอย่าง ดังนั้นขนาดตัวอย่างในการวิจัยนี้เท่ากับ 216 ตัวอย่าง โดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

2.1 จัดกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสตามอำเภอได้ 4 อำเภอ (ดังตารางที่ 6)

2.2 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละอำเภอแบบไม่เป็นสัดส่วน โดย อำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาส ไม่เกิน 3 โรงเรียน จับฉลาก 1 โรงเรียน อำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาส มากกว่า 3 โรงเรียน จับฉลาก 2 โรงเรียน

2.3 เก็บข้อมูลจากนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละโรงเรียน ได้

216 คน

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มเป็นกลุ่ม

อำเภอ	ประชากร ชาย+หญิง (คน)	จับผลึกได้	ตัวอย่าง (คน)
โรงเรียน			
1. อำเภอเมือง			
1.1 โรงเรียนวันจันทร์นาราม	35		
1.2 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม (อินทอุทัย)	34		
1.3 โรงเรียนบ้านแก้ว	77	1.3 โรงเรียนบ้านแก้ว	77
1.4 โรงเรียนวัดพลับพลา	56	1.7 โรงเรียนวัดหนองบัว (ปทุมมาภิพัฒน์)	21
1.5 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี	193		
1.6 โรงเรียนสฤทธิเดช	28		
1.7 โรงเรียนวัดหนองบัว (ปทุมมาภิพัฒน์)	21		
2. อำเภอท่าใหม่			
2.1 โรงเรียนบ้านเขาแก้ว	21		
2.2 โรงเรียนวัดบูรพาพิทยาราม	10		
2.3 โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร)	17	2.2 โรงเรียนวัดบูรพา พิทยาราม	10
2.4 โรงเรียนอนุบาลบ้านหนองคล้า	93		
2.5 โรงเรียนวัดรำพัน	14	2.3 โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร)	17
2.6 โรงเรียนวัดสามผาน	14		
3. อำเภอแก่งหางแมว			
3.1 โรงเรียนบ้านโคกวัด	15		
3.2 โรงเรียนวัดขุนซ่อง	48		
3.3 โรงเรียนบ้านหนองเจ๊กสร้อย	11	3.2 โรงเรียนวัดขุนซ่อง	48
3.4 โรงเรียนบ้านเนินจำปา	43	3.6 โรงเรียนบ้านวัง ไม้แดง	20
3.5 โรงเรียนบ้านคลองครก	19		
3.6 โรงเรียนบ้านวังไม้แดง	20		
4. อำเภอนายายอาม			
4.1 โรงเรียนวัดหนองแหวน	23		
4.2 โรงเรียนบ้านต้นกระบก	15	4.1 โรงเรียนวัดหนอง แหวน	23
4.3 โรงเรียนบ้านห้วยกระเจะ	22		
รวม	829		216

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ แบ่งเป็น 2 ข้อ 1. เพศ 2. ผลการเรียนเฉลี่ยของทุกหมวดวิชา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทอม 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด แบ่งเป็น 1. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา จำนวน 2 ข้อ 2. ด้านการแนะแนวของครู จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ข้อ 1. ผู้ปกครองของนักเรียนคือใคร 2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง 3. อาชีพของผู้ปกครอง 4. การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง 5. ลักษณะครอบครัว

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) เพื่อวัดความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 7 บ่งบอกข้อที่เป็นข้อความทางบวกและข้อความทางลบ

ด้าน	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ด้านเจตคติต่อการเรียน	1, 2, 3	4
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	5, 6, 7, 8	-
ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	9, 10	-
ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	11, 12	13, 14

ข้อความทางบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ข้อความทางลบ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบและคำถามปลายเปิด

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การสร้างเครื่องมือ

1. ดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร หนังสือ และตำราต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. ทำการร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ
 - 2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล
 - 2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว
 - 2.4 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา
 - 2.5 ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเรียนต่อ
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ช่วยพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขข้อคำถามให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาของงานวิจัย เพื่อนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง หากมีการแก้ไขแบบสอบถามอีกก็นำกลับมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความถูกต้อง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.1 ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2 นายขยยุทธ วงศ์กุลพิลาส ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) จังหวัดจันทบุรี

1.3 นางปิตยมาศ หลีวัฒนาศิริกุล ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) จังหวัดจันทบุรี

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องและมีคุณภาพ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบปรับปรุงและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส ในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของคอนบราค แบบสอบถามเจตคติ เท่ากับ .715

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดพิมพ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูล ซึ่งออกโดย วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ดังนี้ โรงเรียนบ้านแก้ว โรงเรียนวัดหนองบัว (ปทุมมาภิวัฒน์) โรงเรียนวัดบูรพาพิทยาราม โรงเรียนวัดหนองคัน (ใจพิทยาคาร) โรงเรียนวัดขุนช่อง โรงเรียนบ้านวังไม้แดง โรงเรียนวัดหนองแหวน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการตอบแบบสอบถามของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง และรอรับแบบสอบถามคืนทันที

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล จำนวน 216 ชุด
4. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติแล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัวและการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งค่าสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองโดยการใช้สถิติ คือ การหาค่าพิสัย (ค่ามากที่สุด-ค่าน้อยสุด) และการใช้สูตรการคำนวณหาความกว้างของ อันตรภาคชั้น (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2549, หน้า 184) ในการประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย แบ่งระดับความคิดเห็น ได้ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	นักเรียนมีเจตคติระดับ
4.51-5.00	ดีที่สุด
3.51-4.50	ดี
2.51-3.00	พอใช้
1.51-2.50	ค่อนข้างไม่ดี
1.00-1.50	ไม่ดี

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square)
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square)

5. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือก
ศึกษาต่อของนักเรียน ใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square)

6. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านจิตวิทยามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือก
ศึกษาต่อของนักเรียน ใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามลำดับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว และการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านจิตวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านจิตวิทยากับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว และการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยด้านบุคคล (n = 216)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	104	48.15
หญิง	112	51.85
ระดับผลการเรียน		
ไม่เกิน 2.00	6	2.78
2.01-2.50	43	19.91
2.51-3.00	74	34.26
3.01-3.50	56	25.92
3.51-4.00	37	17.13

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.85 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.15

ระดับผลการเรียนพบว่า มีค่าคะแนน โดยเฉลี่ยที่ 2.51-3.00 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.26 รองลงมา คือ คะแนนเฉลี่ย 3.01-3.50 คะแนนเฉลี่ย 2.01-2.50 คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.00 และคะแนนเฉลี่ย ไม่เกิน 2.00 คิดเป็นร้อยละ 25.92, 19.97, 17.13 และ 2.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามปัจจัยด้าน
สิ่งแวดล้อม (n = 216)

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา		
นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ (มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.1, กศน. ระดับ 4) หรือไม่		
ไม่ได้รับ	6	2.78
ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	210	97.22
สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	71	33.81
ครู-อาจารย์แนะแนว	117	55.71
ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ	9	4.29
ผู้ปกครอง	56	26.67
อื่น ๆ	6	2.86
ผู้ปกครองนักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนต่อ (มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.1, กศน. ระดับ 4) หรือไม่		
ไม่ได้รับ	9	4.17
ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	207	95.83
บุตร-หลาน	51	24.64
สื่อมวลชน เช่น วิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ	60	28.99
ครู-อาจารย์แนะแนว	100	48.31
โรงเรียนเชิญผู้ปกครองไปพบ	21	10.14
ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	7	3.38
อื่น ๆ	1	0.48

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการแนะแนวของครู		
นักเรียนเคยได้รับการแนะแนวศึกษาต่อจากครูในโรงเรียนหรือไม่	215	99.54
เคยได้รับ	1	0.46
ไม่เคยได้รับ		
ครูของนักเรียนมีส่วนในการจูงใจ หรือส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน เรียนต่อหรือไม่		
มี	216	100.00
ไม่มี	-	-
ครู-อาจารย์ที่โรงเรียนเคยแนะแนวให้ผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียน เรียนต่อหรือไม่		
เคยได้รับ	209	96.76
ไม่เคยได้รับ	7	3.24

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 97.22 และไม่ได้รับข่าวสาร ร้อยละ 2.78 สำหรับการได้รับข่าวสารส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจาก ครู-อาจารย์แนะแนว คิดเป็นร้อยละ 55.71 รองลงมาได้แก่ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 33.81 26.67 และ 4.29 ตามลำดับ

ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา ของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 95.83 และไม่ได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 4.17 โดยผู้ปกครองนักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากครู-อาจารย์แนะแนวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.31 รองลงมา ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ บุตร-หลาน และโรงเรียนเชิญผู้ปกครองไปพบ คิดเป็นร้อยละ 28.99 24.64 และ 10.14 ตามลำดับ

2. ด้านการแนะแนวของครูต่อการศึกษาต่อแก่นักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เคยได้รับการแนะแนวให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากครู คิดเป็นร้อยละ 99.54 และไม่เคยได้รับการแนะแนวการศึกษาต่อจากครู ร้อยละ 0.46 ซึ่งครูของนักเรียนมีส่วนในการจูงใจ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน เรียนต่อ ร้อยละ 100.00 และยังพบว่า ครู- อาจารย์ที่โรงเรียนแนะแนวให้ ผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียน เรียนต่อ ร้อยละ 96.76

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามปัจจัยด้านครอบครัว (n = 216)

ปัจจัยด้านครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปกครองหลักของนักเรียน		
บิดา	136	62.96
มารดา	70	32.41
อื่น ๆ (ญาติ)	10	4.63
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก		
ไม่เกิน 5,000 บาท	19	8.80
5,001-10,000 บาท	54	25.00
10,001-15,000 บาท	54	25.00
15,001-20,000 บาท	44	20.37
20,001-25,000 บาท	28	12.96
25,001 บาทขึ้นไป	17	7.87
อาชีพของผู้ปกครองหลัก		
อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	22	10.19
อาชีพรับจ้าง	65	30.09
อาชีพเกษตรกร	34	15.74
อาชีพประมง	41	18.98
อาชีพค้าขาย	52	24.70
อาชีพอื่น ๆ	2	0.93

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ปัจจัยด้านครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก		
ไม่ได้ศึกษา	6	2.78
จบชั้นประถม (ป.4-ป.6)	58	26.85
จบมัธยมต้น	50	23.15
จบมัธยมปลาย หรือ ปวช.	60	27.78
จบอนุปริญญา หรือ ปริญญาตรี	40	18.52
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.92
ลักษณะครอบครัว		
อยู่ร่วมกัน	155	71.76
บิดา-มารดา แยกกันอยู่	28	12.96
บิดา-มารดา หย่าร้าง	30	13.89
อื่น ๆ	3	1.39

จากตารางที่ 10 ปัจจัยด้านครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองหลักของนักเรียนส่วนใหญ่ คือบิดา คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมาคือมารดา และญาติ คิดเป็นร้อยละ 32.41 และ 4.63 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท เป็นสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ รายได้ 15,001-20,000 บาท รายได้ 20,000-25,000 บาท และรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.37 12.96 และ 8.80 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ปกครองหลัก พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 30.09 รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย อาชีพประมง อาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 24.70 18.98 และ 15.74 ตามลำดับ การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก พบว่า ส่วนใหญ่จบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ จบชั้นประถมศึกษา (ป.4-ป.6) ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และจบ อนุปริญญา หรือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.85 23.15 และ 18.52 ตามลำดับ

ลักษณะครอบครัว พบว่า อยู่ร่วมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.76 รองลงมา คือ บิดา-มารดา หย่าร้าง และบิดา-มารดาแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 13.89 และ 12.96 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (n = 216)

การตัดสินใจศึกษาต่อ	จำนวน	ร้อยละ
การตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน		
ต้องการศึกษาต่อ	210	97.22
ม.4 (กรมสามัญศึกษา) ในอำเภอที่นักเรียนอาศัย	55	26.19
ม.4 (กรมสามัญศึกษา) ในตัวจังหวัด	74	35.24
ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) ในอำเภอที่นักเรียนอาศัย	36	17.14
ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) ในตัวจังหวัด	42	20.00
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	6	2.78
ไม่แน่ใจ	-	-
ระยะทางจากบ้านของนักเรียน ไปโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ (n = 210)		
ไม่เกิน 10 กิโลเมตร	31	14.76
10.1-20 กิโลเมตร	65	30.95
20.1-30 กิโลเมตร	57	27.14
30.1-40 กิโลเมตร	44	20.95
มากกว่า 40 กิโลเมตร	13	6.19
การเดินทางจากบ้านของนักเรียน ไปโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ (n = 210)		
สะดวก	93	44.29
ค่อนข้างสะดวก	98	46.67
ลำบาก	19	9.04
ค่อนข้างลำบาก	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

เจตคติต่อการเรียน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
*ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงก็ สามารถสร้างฐานะที่ดี ได้	24 (11.11)	35 (16.20)	42 (19.44)	83 (38.43)	32 (14.82)	3.30	1.23	พอใช้	4
ภาพรวม						4.04	0.44	ดี	

*ข้อคำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 12 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านเจตคติต่อการเรียน พบว่าในภาพรวม นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนในระดับดี ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.44$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ว่าการศึกษาต่อทำให้ นักเรียนมีความรู้มากขึ้นเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.60$) รองลงมา คือเรื่อง การศึกษาต่อทำให้นักเรียนมีทางเลือกในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.71$) การศึกษาต่อทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ ในการใช้ชีวิตมากขึ้น ($\bar{X} = 4.18$, $SD = 0.60$) และลำดับสุดท้าย คือเรื่อง ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงก็สามารถสร้างฐานะที่ดีได้ ($\bar{X} = 3.03$, $SD = 1.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($n = 216$)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
นักเรียนเกิดความรู้สึก ต้องการทำงานให้สำเร็จ เมื่อเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จ	95 (43.98)	110 (50.93)	10 (4.63)	1 (0.46)	- (-)	4.38	0.60	ดี	2

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
บ่อยครั้งที่นักเรียนรู้สึก ภูมิใจเพราะได้ทำงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จหรือแข่งขัน จนได้ชัยชนะ	94 (43.52)	114 (52.78)	8 (3.70)	- (-)	- (-)	4.40	0.56	ดี	1
นักเรียนทำงานที่ได้รับ มอบหมายด้วยความสุข ความสนุก	76 (35.19)	121 (56.01)	19 (8.80)	- (-)	- (-)	4.26	0.61	ดี	3
นักเรียนมีความมานะ มากขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่ม เพื่อนที่ทำงานเก่ง	66 (30.56)	112 (51.85)	35 (16.20)	2 (0.93)	1 (0.46)	4.11	0.73	ดี	4
	ภาพรวม					4.29	0.38	ดี	

จากตารางที่ 13 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าในภาพรวม นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.38$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จันทบุรี เขต 1 เรื่องบ่อยครั้งที่นักเรียนรู้สึกภูมิใจเพราะได้ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้ชัยชนะ เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.56$) รองลงมา คือเรื่อง นักเรียนเกิดความรู้สึกต้องการทำงานให้สำเร็จเมื่อเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.60$) นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสุขความสนุก ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.61$) และนักเรียนมีความมานะมากขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ทำงานเก่ง ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ
ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (n = 216)

การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
เพื่อนของนักเรียน แนะนำให้เรียนต่อจึง เรียนต่อตามคำแนะนำ ของเพื่อน	56 (25.93)	69 (31.94)	33 (15.28)	43 (19.91)	15 (6.94)	3.50	1.26	พอใช้	2
การพูดคุยกับเพื่อนทำ ให้นักเรียนรู้สึกว่าการ เรียนต่อ สามารถทำให้มี อนาคตที่ดีได้	51 (23.61)	123 (56.94)	28 (12.96)	12 (5.56)	2 (0.93)	3.97	0.82	ดี	1
ภาพรวม						3.73	0.87	ดี	

จากตารางที่ 14 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนพบว่า นักเรียนมีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในระดับดี ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.87$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เรื่องการพูดคุยกับเพื่อนทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนต่อสามารถทำให้มีอนาคตที่ดีได้ เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.82$) รองลงมา คือเพื่อนของนักเรียนแนะนำให้เรียนต่อจึงเรียนต่อตามคำแนะนำของเพื่อน ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 1.26$)

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติ
ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง (n = 216)

ค่านิยมทางการศึกษา ของผู้ปกครอง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD	ความหมาย	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
ผู้ปกครองจะสั่งสอน เสมอว่าการเรียนสูง ๆ ในปัจจุบันนี้เป็น สิ่งจำเป็น	69 (31.94)	122 (56.48)	23 (10.65)	2 (0.93)	- (-)	4.19	0.65	ดี	1
ผู้ปกครองของนักเรียน เชื่อว่าคนที่มีการศึกษา สูงจะได้เปรียบผู้อื่น	55 (25.46)	107 (49.54)	45 (20.83)	9 (4.17)	- (-)	3.96	0.79	ดี	4
*นักเรียนรู้สึกว่ ผู้ปกครองของ นักเรียน ไม่สนใจข่าวสารทาง การศึกษา	4 (1.85)	6 (2.78)	24 (11.11)	100 (46.30)	82 (37.96)	4.16	0.86	ดี	2
*ผู้ปกครองของนักเรียน เชื่อว่าไม่ ต้องเรียนสูงก็ สามารถหางานทำได้	12 (5.56)	11 (5.09)	17 (7.87)	104 (48.15)	72 (33.33)	3.99	1.06	ดี	3
ภาพรวม						4.08	0.45	ดี	

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 15 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับของเจตคติของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในเรื่องผู้ปกครองจะสั่งสอนเสมอว่าการเรียนสูง ๆ ในปัจจุบันนี้เป็นสิ่งจำเป็น เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.19$, $SD = 0.65$) รองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกว่ผู้ปกครองของนักเรียนไม่สนใจข่าวสารทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.86$) ผู้ปกครองของนักเรียนเชื่อว่าไม่ต้องเรียนสูงก็สามารถหางานทำได้ ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 1.06$) และ ผู้ปกครองของนักเรียนเชื่อว่าคนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.96$, $SD = 0.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับ ของ เจตคติของนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
จำแนกตามภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยด้านจิตวิทยา	\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
ด้านเจตคติต่อการเรียน	4.04	0.44	ดี	3
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.29	0.38	ดี	1
ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	3.73	0.87	ดี	4
ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	4.08	0.45	ดี	2
ภาพรวม	4.04	0.33	ดี	

จากตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความและลำดับ ของ เจตคติของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าในภาพรวม นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุป ได้ดังนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลำดับแรก ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.38$) รองลงมา คือด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.45$) ด้านเจตคติต่อการเรียน ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.44$) และด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.87$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านจิตวิทยาด้านเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เพศ	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ชาย	99 (95.19)	5 (4.81)	104 (100.00)	3.06	.108
หญิง	111 (99.11)	1 (0.89)	112 (100.00)		

จากตารางที่ 17 เมื่อเปรียบเทียบเพศชายและเพศหญิง พบว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน คือ เพศชายมีสัดส่วนผู้ตัดสินใจศึกษาต่อ 95.19 และเพศหญิง 99.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยการทดสอบ ไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ระดับผลการเรียน	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ไม่เกิน 2.00	5 (83.33)	1 (16.67)	6 (100.00)	8.91	.067
2.01-2.50	40 (93.02)	3 (6.98)	43 (100.00)		
2.51-3.00	73 (98.65)	1 (1.35)	74 (100.00)		
3.01-3.50	55 (98.21)	1 (1.79)	56 (100.00)		
3.51-4.00	37 (100.00)	0 (0.00)	37 (100.00)		

จากตารางที่ 18 พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มผลการเรียน มีสัดส่วนของการตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียน 3.51-4.00 มีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 100.00 ผลการเรียน 2.51-3.00 ผลการเรียน 3.01-3.50 ผลการเรียน 2.01-2.50 และ ผลการเรียนไม่ถึง 2.00 เป็นสัดส่วน 98.56 98.21 93.02 และ 83.33 ตามลำดับ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้น ผลการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษากับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียน					
ไม่ได้รับ	6 (100.00)	0 (0.00)	6 (100.00)	.18	1.000
ได้รับ	204 (97.14)	6 (2.86)	210 (100.00)		
การรับรู้ข่าวสารของผู้ปกครอง					
ไม่ได้รับ	8 (88.89)	1 (11.11)	9 (100.00)	2.42	.228
ได้รับ	202 (97.58)	5 (2.42)	207 (100.00)		

จากตารางที่ 19 พบว่านักเรียนแต่ละกลุ่มการรับรู้ข่าวสาร มีการตัดสินใจศึกษาต่อ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสารมีสัดส่วนผู้ตัดสินใจศึกษาต่อ ร้อยละ 100.00 และกลุ่มที่ได้รับข่าวสาร ตัดสินใจศึกษาต่อ ร้อยละ 97.14 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ส่วนนักเรียนแต่ละกลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารของผู้ปกครองต่างกัน จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนในกลุ่มผู้ปกครองที่ไม่ได้รับข่าวสาร มีสัดส่วนผู้ตัดสินใจเรียนต่อร้อยละ 88.89 และขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองได้รับข้อมูลการตัดสินใจศึกษาต่อ ร้อยละ 97.85 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นการรับรู้ข่าวสารของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษา

ต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการแนะแนวของครูกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การแนะแนวของครู	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
นักเรียนเคยได้รับการแนะ แนวศึกษาต่อจากครู					
เคย	209 (97.21)	6 (2.79)	215 (100.00)	.03	1.000
ไม่เคย	1 (100.00)	0 (0.00)	1 (100.00)		
ครูเคยแนะแนวผู้ปกครอง สนับสนุนให้นักเรียนศึกษา ต่อ					
เคยแนะแนว	205 (98.09)	4 (1.91)	209 (100.00)	17.82	.013
ไม่เคยแนะแนว	5 (71.43)	2 (28.57)	7 (100.00)		

*p ≤ .05

จากตารางที่ 20 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวศึกษาต่อแต่ละกลุ่ม มีสัดส่วนของผู้
ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการแนะแนว มีสัดส่วนผู้ตัดสินใจศึกษา
ต่อ ร้อยละ 97.21 และกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยได้รับการแนะแนว ร้อยละ 100.00 ผลการทดสอบ
ความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นการได้รับการ
แนะแนวศึกษาต่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

และกลุ่มนักเรียนที่ครูแนะแนวให้ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อ แต่ละกลุ่ม มีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อ 98.09 และกลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองไม่เคยแนะแนว 71.43 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p < 0.05$ ดังนั้นการแนะแนวให้ศึกษาต่อแก่ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองหลักของนักเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ผู้ปกครองหลัก ของนักเรียน	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
บิดา	135 (99.26)	1 (0.74)	136 (100.00)	13.67	.006
มารดา	67 (95.71)	3 (4.29)	70 (100.00)		
อื่น ๆ	8 (80.00)	2 (20.00)	10 (100.00)		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 21 เมื่อเปรียบเทียบผู้ปกครองหลักของนักเรียน พบว่า มีสัดส่วนผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน คือ บิดามีสัดส่วน 99.26 มารดาและอื่น ๆ มีสัดส่วน 95.71 และ 80.00 ผลการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า พบว่า $p < 0.05$ ดังนั้นผู้ปกครองหลักของนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลักกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้ปกครองหลัก	การตัดสินใจ		รวม	x ²	P
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ไม่เกิน 5,000 บาท	19 (100.00)	0 (0.00)	19 (100.00)	6.96	.285
5,001-10,000 บาท	50 (92.59)	4 (7.41)	54 (100.00)		
10,001-15,000 บาท	54 (100.00)	0 (0.00)	54 (100.00)		
15,001-20,000 บาท	43 (97.73)	1 (2.27)	44 (100.00)		
20,001-25,000 บาท	27 (96.43)	1 (3.57)	28 (100.00)		
25,000 บาทขึ้นไป	17 (100.00)	0 (0.00)	17 (100.00)		

จากตารางที่ 22 รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีสัดส่วนผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท 10,001-15,000บาท และ 25,000 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อเท่ากัน คือ ร้อยละ 100.00 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองหลัก กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

อาชีพของผู้ปกครองหลัก	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
อาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ	22 (100.00)	0 (0.00)	22 (100.00)	3.61	.626
อาชีพรับจ้าง	63 (96.92)	2 (3.08)	65 (100.00)		
อาชีพเกษตรกร	33 (97.06)	1 (2.94)	34 (100.00)		
อาชีพประมง	41 (100.00)	0 (0.00)	41 (100.00)		
อาชีพค้าขาย	49 (94.23)	3 (5.77)	52 (100.00)		
อาชีพอื่นๆ	2 (100.00)	0 (0.00)	2 (100.00)		

จากตารางที่ 23 พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มอาชีพของผู้ปกครอง มีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกันคือ กลุ่มนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อาชีพประมง อาชีพอื่น ๆ มีสัดส่วนของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อเท่ากัน ร้อยละ 100.00 อาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกร และอาชีพค้าขาย มีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อ ร้อยละ 96.92 97.06 และ 94.23 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้น อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับสูงสุดของผู้ปกครองหลักกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การศึกษาสูงสุด ของผู้ปกครองหลัก	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ไม่ได้ศึกษา	6 (100.00)	0 (0.00)	6 (100.00)	16.81	.013
จบชั้นประถม (ป.4-ป.6)	52 (89.66)	6 (10.34)	58 (100.00)		
จบมัธยมต้น	50 (100.00)	0 (0.00)	50 (100.00)		
จบมัธยมปลาย หรือ ปวช.	60 (100.00)	0 (0.00)	60 (100.00)		
จบอนุปริญญา	40 (100.00)	0 (0.00)	40 (100.00)		
หรือปริญญาตรี	40 (100.00)	0 (0.00)	40 (100.00)		
สูงกว่าปริญญาตรี	2 (100.00)	0 (0.00)	2 (100.00)		

*p ≤ .05

จากตารางที่ 4-24 พบว่าระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองแต่ละกลุ่ม มีสัดส่วนของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ไม่ได้ศึกษา จบมัธยมศึกษาตอนต้น จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. จบอนุปริญญา หรือปริญญาตรี และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 100.00 และกลุ่มผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา (ป.4-ป.6) มีสัดส่วนของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 89.66 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p < 0.05$ ดังนั้น การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะครอบครัวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ลักษณะครอบครัว	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
อยู่ร่วมกัน	152 (98.06)	3 (1.94)	155 (100.00)		
บิดา-มารดาแยกกันอยู่	27 (96.43)	1 (3.57)	28 (100.00)	2.24	.268
บิดา-มารดาหย่าร้าง	28 (93.33)	2 (6.67)	30 (100.00)		
อื่นๆ	3 (100.00)	0 (0.00)	3 (100.00)		

จากตารางที่ 25 เมื่อเปรียบเทียบลักษณะครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวแต่ละแบบ มีสัดส่วนของการตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน โดยนักเรียนที่สถานะครอบครัวอยู่ร่วมกัน มีสัดส่วนของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 98.06 บิดา-มารดาแยกกันอยู่ บิดา-มารดาหย่าร้าง และอื่น ๆ มีสัดส่วนของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 96.43 93.33 และ 100.00 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

เจตคติต่อการเรียน	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ดีที่สุด	16 (100.00)	0 (0.00)	16 (100.00)	1.47	.566
ดี	159 (97.55)	4 (2.45)	163 (100.00)		
พอใช้	35 (94.59)	2 (5.41)	37 (100.00)		

จากตารางที่ 26 เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนแต่ละระดับ พบว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจเรียนต่อใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนระดับดีที่สุด จะตัดสินใจศึกษาต่อทั้งหมด ขณะที่นักเรียนที่มีเจตคติต่อการเรียนระดับดี และพอใช้ ตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 97.55 และ 94.59 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้น เจตคติต่อการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ดีที่สุด	36 (97.30)	1 (2.70)	37 (100.00)	11.61	.032
ดี	116 (98.22)	3 (1.78)	169 (100.00)		
พอใช้	8 (80.00)	2 (20.00)	10 (100.00)		

*p ≤ .05

จากตารางที่ 27 เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ละระดับ พบว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจศึกษาต่อใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับดีที่สุด มีการตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 97.30 ส่วนนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับดี และ พอใช้ มีการตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 98.22 และ 80.00 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) $p < 0.05$ ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ดีที่สุด	15 (100.00)	0 (0.00)	15 (100.00)	5.36	.369
ดี	98 (97.03)	3 (2.97)	101 (100.00)		
พอใช้	70 (97.22)	2 (2.78)	72 (100.00)		
ค่อนข้างไม่ดี	22 (100.00)	0 (0.00)	22 (100.00)		
ไม่ดี	5 (83.33)	1 (16.67)	6 (100.00)		

จากตารางที่ 28 เมื่อเปรียบเทียบการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนแต่ละระดับ พบว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจเรียนต่อใกล้เคียงกัน คือนักเรียนที่มีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในระดับดีที่สุด และดี มีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อทั้งหมด นักเรียนที่มีการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในระดับดี พอใช้ และไม่ดีมีสัดส่วนการตัดสินใจในศึกษาต่อ ร้อยละ 97.03 97.22 และ 83.33 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้น การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ค่านิยมทางการศึกษา ของผู้ปกครอง	การตัดสินใจ		รวม	x ²	Exact Sig.
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ			
ดีที่สุด	20 (100.00)	0 (0.00)	20 (100.00)	2.20	.293
ดี	161 (97.58)	4 (2.42)	165 (100.00)		
พอใช้	29 (93.55)	2 (6.45)	31 (100.00)		
รวม	210 (97.22)	6 (2.78)	216 (100.00)		

จากตารางที่ 29 เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองแต่ละระดับ พบว่ามีสัดส่วนของผู้ที่ตัดสินใจเรียนต่อใกล้เคียงกัน คือ นักเรียนที่ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับดีที่สุดมีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อทั้งหมด นักเรียนที่ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับดี และ พอใช้ มีสัดส่วนการตัดสินใจศึกษาต่อร้อยละ 97.58 และ 93.55 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test) พบว่า $p > 0.05$ ดังนั้นค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านจิตวิทยา กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 216 คน โดยใช้โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ตอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2559 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 รวม 7 โรงเรียน และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยรอรับทันที สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่และร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไค-สแควร์

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยทั้ง 4 ด้านใช้สถิติค่าความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัว และการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.1 ปัจจัยด้านบุคคล ต่อการตัดสินใจศึกษาต่อใน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.58 เพศชายร้อยละ 48.15 และผลการเรียนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 34.26

1.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 97.22 โดยส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากครู-อาจารย์แนะแนว ร้อยละ 55.71 รองลงมาได้แก่ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 33.81 และในส่วนของผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสาร

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 95.83 และ โดยผู้ปกครองนักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจากครู-อาจารย์แนะนำมากที่สุด ร้อยละ 48.31 รองลงมา ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ร้อยละ 28.99

การแนะนำของครู พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับการแนะนำให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 99.54 ซึ่งครูของนักเรียนมีส่วนในการจูงใจ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน ศึกษาต่อ ร้อยละ 100.00 และยังพบว่า ครู-อาจารย์ที่โรงเรียนแนะนำให้ผู้ปกครอง สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาต่อ ร้อยละ 96.76

1.3 ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในความปกครองของบิดา ร้อยละ 62.96 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ที่ 5,001-10,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท เป็นสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 25.00 อาชีพของผู้ปกครองหลัก ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 30.09 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ร้อยละ 24.70 ลักษณะครอบครัว พบว่า อยู่ร่วมกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.76 รองลงมาคือ บิดา-มารดา หย่าร้าง ร้อยละ 13.89

1.4 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านจิตวิทยา จากการพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียนมีเจตคติต่อการเรียน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง อยู่ในระดับดี

2. การตัดสินใจศึกษาต่อ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 97.22 และ เลือกศึกษาต่อในระดับชั้น ม.4 ในตัวจังหวัด ร้อยละ 35.24 รองลงมาคือระดับชั้น ม.4 ในอำเภอ ที่นักเรียนอาศัย ร้อยละ 26.19 ระยะทางจากบ้านของนักเรียนไปโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ ส่วนใหญ่ 10.1-20 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 30.95 รองลงมาคือ 20.1-30 กิโลเมตร ร้อยละ 27.14

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านจิตวิทยา กับการตัดสินใจเรียนต่อ

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศและผลการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

3.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การแนะนำให้ผู้ปกครองสนับสนุนให้นักเรียน ศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

3.3 ปัจจัยด้านครอบครัว ตัวแปรผู้ปกครองหลักของนักเรียน และการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพของผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

3.4 ปัจจัยด้านจิตวิทยา ตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนเจตคติต่อการเรียน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผู้วิจัยขอล่าวถึงประเด็นสำคัญ ๆ ในการค้นพบจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายและหญิงใกล้เคียงกันและมีระดับผลการเรียนอยู่ในระหว่าง 2.51-3.00 มากที่สุด และได้พบว่า ตัวแปรด้านเพศและผลการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า รัฐได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่เสมอภาคและทั่วถึง โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 คือ รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและทั่วถึง อย่างน้อย 12 ปี โดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ เป็นฉบับแรก คือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 10 ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอภาคและเท่าเทียมกันในการเข้าศึกษาต่อ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของสุริษา เชื้อวงศ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านชีวสังคม พบว่า ตัวแปรผลการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อของนักเรียนและผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 กล่าวคือ ในปัจจุบันนักเรียนและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อได้จากหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนทุกคนยังได้รับทั้งความดูแล เอาใจใส่ และให้คำแนะนำการศึกษาต่อแก่นักเรียน ของคุณครูและ

ผู้บริหาร โรงเรียนเช่นเดียวกัน ซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะส่งผลให้นักเรียนมีความต้องการและให้ความสำคัญ เกี่ยวกับการศึกษาต่อและทำให้อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริษา เชื้อวงศ์ (2552) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของผู้ปกครองและการแนะนำของครูไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรความสะดวกในการเดินทางมาโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของเพ็ญแข อนุธรรมวัชรกุล และจักรพงษ์ สุวรรณอากาศน์. (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจต่อการตัดสินใจเลือกสายการเรียน ที่จะศึกษาต่อของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนที่นั่งที่กำลังศึกษาอยู่ (รวมตัวเอง) อาชีพ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยช่วงชั้นที่ 3 รายได้ของผู้ปกครอง คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสายการเรียนต่อของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกสายการเรียนที่จะศึกษาต่อของนักเรียนนั้น นักเรียนมีระดับความคิดเห็นในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะศึกษาต่อ ความคิดเห็นของคนรอบข้าง และด้านสถาบันที่จะศึกษาต่ออยู่ในระดับ ปานกลาง

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ตัวแปรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ก็คือ ผู้ปกครองของนักเรียน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัว จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อยู่กับบิดา มีรายได้ 5,000-10,000 และ 10,001-15,000 ตามลำดับ ส่วนมากประกอบอาชีพ รับจ้างทั่วไป จบการศึกษามัธยมปลายหรือปวช. มีลักษณะครอบครัวที่อาศัยอยู่ร่วมกัน จากผลการวิจัย พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองและลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นไปได้ว่าปัจจุบันรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยเริ่มดำเนินการกู้ยืมเมื่อปีการศึกษา 2539 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ

และทบวงมหาวิทยาลัย และนอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 คือ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสโดยเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีและจัดให้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จึงจะเห็นได้ว่าจากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ปกครองตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานมาเรียนต่อมากขึ้น โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสำคัญน้อยลง อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีทางเลือกในการลดภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนต่อของบุตรหลานมากกว่าแต่ก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพวา แก้วจงประสิทธิ์ (2550) ศึกษาแรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท การหาความสัมพันธ์ปัจจัยแรงจูงใจในการศึกษาต่ออย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนสาขา อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และรายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีนัยทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสราลี เป็นน้อย (2547) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร การศึกษา ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ของบิดามารดา

4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา จากการวิจัยในครั้งนี้ตัวแปรที่ทำการศึกษาค้นคว้า คือ เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรด้านจิตวิทยาที่ทำการศึกษาอยู่ในระดับดีทั้งหมด และยังพบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพราะนักเรียนเชื่อว่าการมีการศึกษาที่สูง ๆ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตในสังคมปัจจุบันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ กิ่งทอง (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท พบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคล มีเพียงตัวแปรคณะที่ศึกษาในปัจจุบันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปร เจตคติต่อการเรียน การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

และค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของปนิมล สุดถนอม (2546 บทคัดย่อ) ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า

1. ปัจจัยด้านชีวสังคม เพศ และผลการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การแนะนำการศึกษาของครู-อาจารย์ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองและความสะดวกในการเดินทางมาโรงเรียนจากบ้านมาโรงเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปัจจัยด้านรายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะครอบครัว มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ปัจจัยด้านจิตวิทยา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เจตคติต่อการเรียนและค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนกับปัจจัยทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีการตัดสินใจเรียนต่ออยู่ในระดับดี แต่จะสังเกตเห็นได้ว่า ด้านเจตคติต่อการเรียนอยู่ในลำดับรองสุดท้ายและด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนอยู่ในลำดับสุดท้ายเพื่อให้การตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นจะต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ฝ่ายแนะนำการศึกษา ต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น อย่างครบถ้วน และทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะใช้แนะนำนักเรียนได้ตลอดเวลา สำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียน

ไม่ดี ควรจัดให้มีการสอนเสริมเพื่อให้นักเรียนปรับพื้นฐานความรู้ความสามารถของตนเอง และพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. จัดหาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับอาชีพแก่นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ว่ามีแนวโน้มต้องการอาชีพ และต้องการบุคคลเข้าทำงานที่มีคุณสมบัติแบบใด เพื่อเป็นแรงกระตุ้นต่อการตัดสินใจเรียนต่อ และ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ตั้งใจในการส่งบุตรหลานให้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรจัดทำให้หลากหลายวิธี เช่น เพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนต่อ โดยพัฒนาวิธีการสอนในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสุขและความสนุกในการเรียน โดยจัดการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง คำนึงความรู้สูงสุดที่เด็กจะได้รับ พาไปดูการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมให้นักเรียน เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นแนวทางและกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาต่อเพิ่มขึ้น

2. ให้ความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ คุณค่า และความจำเป็นต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นแก่นักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน โดยวิธีที่หลากหลาย เช่น การประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน เสียงตามสาย การประชาสัมพันธ์โดยผ่านบุคคลสำคัญในท้องถิ่น เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือการประชาสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว กับเพื่อน ตัวนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน โดยตรง เพื่อเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีความโน้มเอียงในการตัดสินใจที่จะเรียนต่อ

3. ปลุกฝังค่านิยม และเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ โดยอธิบายให้เห็นถึงประโยชน์และคุณค่าของการเรียนต่อ ที่สามารถสร้างโอกาสในการทำงาน เช่น การนำศิษย์เก่าของโรงเรียนที่ ประสบผลสำเร็จมาพูดคุย พบปะ หรือทำการแนะแนว ให้กับนักเรียนที่เป็นรุ่นน้องที่ยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาค้นคว้าในพื้นที่หรือภูมิภาคที่มีอัตราการเรียนต่ออยู่ในระดับต่ำ เพื่อศึกษาความแตกต่างและรับรู้สภาพปัญหาของพื้นที่นั้น

2. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับประชากรกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มผู้ปกครอง ครูแนะแนว ครูผู้สอนในสถานศึกษา หรือกลุ่มนักเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อดูความแตกต่าง เป็นต้น

3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่ออัตราการศึกษาต่อ เช่น การโยกย้ายถิ่นฐาน อัตราการเกิดของประชากร สภาพโรงเรียนที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ เป็นต้น

4. ศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนของงานแนะแนว ที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อ เพื่อส่งเสริมการเรียนต่อของนักเรียน และเป็นการพัฒนาระบบการแนะแนวของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- เครือวัลย์ สุขเสงี่ยม. (2546). *ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คาร์ตัน อ่วมด้วง. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตสำหรับผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ไทย สีสัทธี. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: ศึกษากรณีอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2549). *การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าด้วยเทคนิคการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปนิมล สุตถนอม. (2546). *ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่ม 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญแข อนุธรรมวัชรกุล และจักรพงษ์ สุวรรณอากาศน์. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3*. อุดรดิตถ์: วิทยาลัยเทคโนโลยี อุดรดิตถ์.
- ภูมิจิตร ศรีวงษ์ราช. (2541). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริหารพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิชัย โถสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับองค์การ: พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: ดีไลท์.

- ศรารณ ศิริพันธุ์. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.*
- ศิริลักษณ์ เรืองสารี. (2553). *มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษา โรงเรียนสายมิตรเทคโนโลยี. ม.ป.ท.*
- สรวิศ เดชพัฒนานนท์. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประเภทพาณิชยกรรมในจังหวัดสกลนคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สราลี เป็นน้อย. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา: โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*
- สำนักงานงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid139>*
- สุชาติ กิ่งทอง. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตระดับปริญญาตรีสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, 5(2), 90-117.*
- สุริษา เชื้อวงศ์. (2552). *ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- แสวง รัตน์มงคลมาส. (2537). *องค์กรการนำการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัมพวา แก้วจงประสิทธิ์. (2550). *แรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุไร มั่นหมั่น. (2539). *ปัจจัยที่สัมพันธ์การศึกษาคือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3: ศึกษากรณีจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศึกษา, คณะพัฒนาศึกษา, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Bernard, W. (1960). *Mental health in the classroom*. New York: McGraw-Hill.
- Bowman, R. G. (1960). Understanding and conducting event studies. *Journal of Business Finance & Accounting*, 10(4), 561-584.
- Coleman, J. S. (1981). Cognitive outcomes in public and private schools. *Sociology of Education*, 55(31), 65-76.
- Ofstad, H. (1961). *An inquiry into the freedom of decision*. Oslo: Norwegian Universities.
- Rokeach, M. (1968). *Beliefs, Attitudes and values*. San Francisco: Jossey Basso.
- Simon, H A. (1960). *Administrative behavior*. New York: The McMillen.
- Stoner, J, A. E. (1978). *Management*. New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1

2. ในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ เป็นไปเพื่อการศึกษาเท่านั้น

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล	2	ข้อ
ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	5	ข้อ
ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัว	5	ข้อ
ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านจิตวิทยา	17	ข้อ
ตอนที่ 5 การตัดสินใจเรียนต่อ	1	ข้อ

4. ขอความร่วมมือจากนักเรียนตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โปรดอ่านคำชี้แจงของแต่ละข้อให้เข้าใจก่อนตอบคำถาม และกรุณาตอบทุกข้อ

5. ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1,2,3 ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านครอบครัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับท่านเพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. ผลการเรียนเฉลี่ยของทุกหมวดวิชา ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เทอม 1

1. ไม่เกิน 2.00 2. 2.01-2.50

3. 2.51-3.00 4. 3.01-3.50

5. 3.51-4.00

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา

3. นักเรียนได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ (มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.1, กศน. ระดับ 4) หรือไม่

1. ไม่ได้รับ
2. ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.1 สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ 2.2 ครู-อาจารย์แนะแนว
- 2.3 ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ 2.4 ผู้ปกครอง
- 2.5 อื่น ๆ ระบุ.....

4. ผู้ปกครองของนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ (มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.1, กศน. ระดับ 4) หรือไม่

1. ไม่ได้รับ
2. ได้รับข่าวสารทางการศึกษาจากแหล่งต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.1 บุตร หลาน 2.2 สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
- 2.3 ครู-อาจารย์แนะแนว 2.4 โรงเรียนเชิญผู้ปกครองไปพบ
- 2.5 ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ
- 2.6 อื่น ๆ ระบุ.....

2.2 ด้านการแนะแนวของครู

5. นักเรียนเคยได้รับการแนะแนวการศึกษาต่อจากครูในโรงเรียน หรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

6. ครูของนักเรียนมีส่วนในการจูงใจ หรือส่งเสริมสนับสนุนให้ศึกษาต่อหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

7. ครู-อาจารย์ที่โรงเรียน เคยแนะแนวให้ผู้ปกครองสนับสนุนส่งเสริมนักเรียนให้ศึกษาต่อหรือไม่

1. เคยแนะแนว 2. ไม่เคยแนะแนว

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัว

8. ผู้ปกครองหลักของนักเรียนคือใคร

☐ 1. บิดา	☐ 2. มารดา
☐ 3. อื่น ๆ ระบุ.....	

9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองหลัก

☐ 1. ไม่เกิน 5,000 บาท	☐ 2. 5,001-10,000 บาท
☐ 3. 10,001-15,000 บาท	☐ 4. 15,001-20,000 บาท
☐ 5. 20,001-25,000 บาท	☐ 6. 25,001 บาทขึ้นไป

10. อาชีพของผู้ปกครองหลัก

☐ 1. อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	☐ 2. อาชีพรับจ้าง
☐ 3. อาชีพเกษตรกรรม	☐ 4. อาชีพประมง
☐ 5. อาชีพค้าขาย	☐ 6. อาชีพอื่น ๆ ระบุ

.....

11. การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองหลัก

☐ 1. ไม่ได้ศึกษา	☐ 2. จบชั้นประถม (ป. 4-ป. 6)
☐ 3. จบมัธยมต้น	☐ 4. จบมัธยมปลาย หรือ ปวช.
☐ 5. จบอนุปริญญา หรือปริญญาตรี	☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี

12. ลักษณะครอบครัว

☐ 1. อยู่ร่วมกัน	☐ 2. บิดา-มารดา แยกกันอยู่
☐ 3. บิดา-มารดา หย่าร้าง	☐ 4. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านจิตวิทยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นและตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ด้านเจตคติต่อการเรียน					
	การศึกษาต่อ ให้นักเรียนมีความรู้มากขึ้น					
	การศึกษาต่อ ให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตมากขึ้น					
	การศึกษาต่อ ให้นักเรียนมีทางเลือกในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น					
4.	ไม่จำเป็นต้องเรียนสูงก็สามารถสร้างฐานะที่ดีได้					
5.	ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
	นักเรียนเกิดความรู้สึกต้องการทำงานให้สำเร็จเมื่อเห็นเพื่อนประสบความสำเร็จ					
	บ่อยครั้งที่นักเรียนรู้สึกภูมิใจเพราะได้ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้ชัยชนะ					
	นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสุข ความสนุก					
8.	นักเรียนมีความมานะมากขึ้น เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ทำงานเก่ง					
9.	ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน					
	เพื่อนของนักเรียน แนะนำให้เรียนต่อ จึงเรียนต่อตามคำแนะนำของเพื่อน					
10.	การพูดคุยกับเพื่อนทำให้นักเรียนรู้สึกว่า การเรียนต่อสามารถทำให้มีอนาคตที่ดีได้					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11.	<u>ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง</u> ผู้ปกครองจะสั่งสอนเสมอว่า การเรียนสูง ๆ ในปัจจุบันนี้เป็นสิ่งจำเป็น					
12.	ผู้ปกครองของนักเรียนเชื่อว่าคนที่มีการศึกษาสูง จะได้เปรียบผู้อื่น					
13.	นักเรียนรู้สึกว่าคุณปกครองของนักเรียนไม่สนใจ ข่าวสารทางการศึกษา					
14.	ผู้ปกครองของนักเรียนเชื่อว่าไม่ต้องเรียนสูงก็ สามารถหางานทำได้					

ตอนที่ 5 การตัดสินใจศึกษาต่อ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. นักเรียนต้องการศึกษาต่อหรือไม่

1.1 ต้องการศึกษาต่อ

ถ้าต้องการศึกษาต่อ นักเรียนจะเลือกศึกษาอย่างไร

1.1.1 ม.4 (กรมสามัญศึกษา) ในอำเภอที่นักเรียนอาศัย

1.1.2 ม.4 (กรมสามัญศึกษา) ในตัวจังหวัด

1.2.1 ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) ในอำเภอที่นักเรียนอาศัย

1.2.2 ปวช. (กรมอาชีวศึกษา) ในตัวจังหวัด

1.3.1 ระดับ 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน/ กศน.) ในอำเภอที่นักเรียนอาศัย

1.3.2 ระดับ 4 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน/ กศน.) ในตัวจังหวัด

1.2 ไม่ต้องการศึกษาต่อ (ไม่ต้องตอบข้อที่ 2, 3)

เพราะ.....

1.3 ไม่แน่ใจ (ไม่ต้องตอบข้อที่ 2, 3)

เพราะ.....

2. ระยะทางจากบ้านของนักเรียน ไปโรงเรียนที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อ (ตอบเมื่อต้องการศึกษาต่อ)

1. ไม่เกิน 10 กิโลเมตร

2. 10.1-20 กิโลเมตร

3. 20.1-30 กิโลเมตร

4. 30.1-40 กิโลเมตร

5. มากกว่า 40 กิโลเมตร

3. การเดินทางจากบ้านของนักเรียน ไปโรงเรียนที่ต้องการศึกษาต่อ เป็นอย่างไร

1. สะดวก

2. ค่อนข้างสะดวก

3. ค่อนข้างลำบาก

3. ลำบาก

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวอารยา วงศ์กุลพิลาศ